

BLAŽ BAROMIĆ - rođen oko 1440. u Vrbniku, prvi je poznati hrvatski tiskar. Prvi mu spomen nalazimo u Mavrovu brevijaru, koji je Baromić prepisao 1460. godine. Od 1484. do 1505. godine senjski je kanonik, a 1493. godine u tiskari Andrije Torresanija u Mlecima upoznaje tajne slagarskog i tiskarskog umijeća te nadzire i priređuje tiskanje glagoljičkog časoslova (tzv. Baromićev brevijar), treće po redu hrvatske inkunabule. Neobično je što Brevijar ima dva kolofona, jedan na glagoljici, a drugi na latinici na latinskom jeziku. Oba otkrivaju datum 13. ožujka 1493. godine kada je dovršen tisak knjige. Baromić je za ovu publikaciju izradio novi set pomičnih slova s ligaturama (spojnicama). Uvođenje ligatura u tiskani glagoljski tekst smatra se inovacijom koju je u tiskarstvo uveo Blaž Baromić, kako navodi Frane Paro: „Baromićeva tehnika slaganja ligatura“. Na 11 slovnih znakova Baromić je „prelomio“ prijelaze sa susjednim slovima da bi mogao uredno slagati retke sa širokim glagoljskim slovima za koja nije bilo dovoljno smanjivati razmake između slova ili riječi da bi se poravnao tekst svakog retka. Time je Baromić obogatilo svjetsku tipografiju. Sačuvano je pet primjeraka Brevijara, dva se čuvaju u NSB u Zagrebu, a po jedna u Italiji (Nacionalna knjižnica Braidense u Milanu), Njemačkoj (Državna knjižnica u Münchenu) i Rumunjskoj (Brukenthal u Sibiu).

Sljedeće godine, sa slovima donesenima iz Mletaka, osniva glagoljsku tiskaru u Senju, gdje zajedno sa Silvesterom Bedričićem i Gašparom Turčićem 1494. godine tiska četvrtu po redu hrvatsku inkunabulu, Rimski misal, na crkvenoslavenskom jeziku hrvatske redakcije, a 1496. godine Spovid općenu (pretisak Senj, 1980.), prvu tiskanu knjigu na čakavštini i jedinu hrvatsku neliturgijsku inkunabulu, u kojoj se na zadnjem listu javlja njegov tipografski znak, prvi u povijesti hrvatskog tiskarstva. Senjski Misal je najstarija tiskana glagoljska knjiga koja sadrži nedvojben podatak o mjestu tiska. Sačuvana su tri primjerka Misala i jedan fragment, a čuvaju se u Nacionalnoj knjižnici Szechenyi u Mađarskoj, u Ruskoj nacionalnoj knjižnici u Sankt-Peterburgu, te u samostanu Franjevac konventualaca na Cresu. HAZU je 1994. godine izdao faksimilni pretisak kojeg su uredili akademik Milan Moguš i akademkinja Anica Nazor. Narodna banka Hrvatske izdala je prigodni suvenirni zlatni kovani novac od 5 kuna u povodu 500. obljetnice tiskanja senjskog glagoljskog Misala u glagoljskoj tiskari u Senju, koju su godine 1494. osnovali svećenici Blaž Boranić i Silvestar Bedričić. Kovanica je ista kao optjecajnih 5 kuna, ali izrađena od zlata i s glatkim obodom.

Spovid općena je druga glagoljska inkunabula tiskana u Senjskoj tiskari. Na kraju knjige otisnut je kolofon i znak Senjske tiskare, tisak je dovršen 25. travnja 1496. godine i premda

nije eksplicitno naveden grad Senj kao mjesto tiska, po autoru Blažu Baromiću kao i po znaku tiskare zaključuje se da je knjiga tiskana u Senju. Jedini primjerak se čuva u Knjižnici Franjevac trećoredaca u Zagrebu, a faksimilni pretisak izdan je 1978. godine. Godinu dana kasnije akademkinja Anica Nazor izdala je latiničnu transkripciju glagoljskog teksta.

Osim po brojnim djelima ime Blaža Baromića ostati će poznato i po tome što njegovo ime nosi Međunarodna konferencija tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija koja se svake godine održava u gradu Senju. Na konferenciji se govori o povijesti tiskarstva, knjige i pisma, grafičkim komunikacijama i medijima, grafičkom dizajnu, fotografiji, izdavaštvu, tisku i ekologiji, a u sklopu konferencije održavaju se radionice i izložba fotografija.